

ПЕРІОДИЗАЦІЯ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ ТА ЄС

Машкара-Чокнадій В.В.

аспірантка кафедри

міжнародних економічних відносин

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Європейський союз залишається сьогодні головним торговельним партнером України. За останні кілька років ця торговельно-економічна співпраця стала пріоритетною для нашої країни та продемонструвала динамічний ріст окремих економічних показників для обох сторін.

З моменту підписання Угоди про асоціацію між Україною і ЄС та введенням в дію Поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі Європейський союз та європейські фінансові інституції інвестували в Україну понад 15 млрд євро у вигляді грантів та позик для підтримки процесу реформування вітчизняної економіки [1], при цьому пріоритетними залишаються такі напрямки як боротьба з корупцією, покращення бізнес-клімату, посилення енергоефективності, реформа судової системи, конституційна і виборча реформи, а також реформа державного апарату управління та активізація процесів децентралізації.

Розглянемо детальніше хронологічний період встановлення торговельно-економічної співпраці України та ЄС.

Табл.1. Періодизація торговельно-економічної співпраці України і ЄС

Дата	Подія	Результат
31 грудня 1991 р.	Міністр закордонних справ Нідерландів, від імені Європейського Союзу офіційно визнав незалежність України	Незалежна Україна визнається як повноправна країна на теренах Європи
2 липня 1993 р.	Постанова ВР України «Про основні напрями зовнішньої політики України»	Україна офіційно проголошує вектор на розбудову інтеграційних відносин з ЄС
вересень 1993 р.	В Києві відкрито представництво Європейської Комісії в Україні	Вперше ЄС офіційно представлений в Україні на дипломатичному рівні
14 червня 1994 р.	Підписання Угоди про партнерство та співробітництво (УПС), яка стала першою правовою основою відносин між Україною та ЄС	Початок активного співробітництва у політичній, торговельно-економічній та гуманітарній сферах

Дата	Подія	Результат
11 червня 1998 р.	Набула чинності УПС. Схвалено Стратегію інтеграції України до ЄС	Визначено основні напрями співробітництва, а саме інтеграція України до політичного, інформаційного, економічного та правового європейського простору
14 вересня 2000 р.	Затверджено Програму інтеграції України до ЄС	Окреслено стратегічну мету - європейська інтеграція України через асоційоване членство в ЄС
21 лютого 2005 р.	Схвалено План дій Україна-ЄС під час засідання Ради з питань співробітництва терміном на три роки	Сформовано чіткий перелік зобов'язань України у сфері зміцнення демократії, боротьби з корупцією, трансформації економіки
21 грудня 2005 р.	Рада міністрів ЄС офіційно визнала Україну країною з ринковою економікою	Перший крок до лібералізації торговельних відносин з Україною
5 березня 2007 р.	Україна та ЄС розпочали переговорний процес щодо укладення нової угоди між Україною та ЄС	Обговорено можливості більш тісного економічного та політичного співробітництва через створення зони вільної торгівлі
16 травня 2008 р.	Вступ України до Світової організації торгівлі поклав початок переговорам щодо створення поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі (ПВЗВТ) між Україною та ЄС	Наголошено на можливості лібералізації руху товарів, послуг, капіталів та робочої сили
16 червня 2009 р.	Розроблено та схвалено Порядок денний асоціації (ПДА), який замінив План дій Україна – ЄС	Закладено ґрунт для проведення реформ в Україні, які необхідні для підготовки імплементації майбутньої Угоди про асоціацію
19 грудня 2011 р.	В рамках 15-го Саміту Україна-ЄС завершено переговори щодо майбутньої Угоди про асоціацію	Підписання Угоди про асоціацію стане можливим лише при проведенні Україною виборчої, судової та конституційної реформ
30 березня 2012 р.	Текст майбутньої Угоди про асоціацію було парафровано Україною та ЄС	
21 березня 2014 р.	Підписання політичної частини Угоди про асоціацію	Здійснено Україною рішучий крок до членства в ЄС. Закладено основу для перегляду двосторонніх відносин
27 червня 2014 р.	Підписання економічної частини Угоди про асоціацію	

Дата	Подія	Результат
16 вересня 2014 р.	Ратифікація Угоди про асоціацію між Україною та ЄС ВР України та Європарламентом	Початок нового формату двосторонніх відносин на принципах політичної асоціації та економічної інтеграції
1 січня 2016 р.	Набула чинності Угода про зону вільної торгівлі України з ЄС	Активізація розвитку двосторонньої торгівлі між ЄС та Україною, що забезпечило багатом вітчизняним промисловим та аграрним товаровиробникам безмитний доступ на ринок ЄС
11 червня 2017 р.	Вступає в дію безвізовий режим з ЄС	Вільний перетин кордону громадянами України країн-членів Шенгенської угоди
21 лютого 2019 р.	Зміни в Конституції України, де офіційно зазначено курс на вступ України в ЄС	Чітко зафіксовано курс зовнішньої політики України у напрямку євроінтеграції
січень 2021 р.	Оголошено про можливість офіційного подання заявки на членство України в ЄС у 2024р.	Прогнозоване членство України в ЄС у 2030-х р.р.

Джерело: розроблено автором на основі джерел [3; 4; 5].

Отже, за останні 20 років співпраці між Україною та ЄС активізувались торговельні відносини, а саме через активне поширення принципу чотирьох свобод – вільний рух товарів, послуг, капіталу та робочої сили. При цьому двостороння торгівля з моменту підписання ПВЗВТ зросла на 49%, частка експорту та імпорту в зовнішній торгівлі України з країнами ЄС на кінець 1990 р. складала 5,6% і 5,3% відповідно, а станом на кінець 2020 р. – 36,9% та 43,8%. Питома вага ЄС у торгівлі товарами та послугами з Україною у 2020 р. склала 40,7%, що становить 48,1 млрд. дол. США. [6]

Список використаних джерел:

1. Facts and figures about EU-Ukraine relations. URL: <https://euneighbourseast.eu/news-and-stories/publications/facts-and-figures-about-eu-ukraine-relations/> (дата звернення: 25.10.2021)
2. Історія становлення відносин Україна-ЄС. Міністерство юстиції. URL: <https://minjust.gov.ua/m/istoriya-stanovlennya-vidnosin-ukraina-es> (дата звернення: 10.11.2021).
3. Угода про асоціацію. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/yevropejska-integraciya/ugoda-pro-asociacyu> (дата звернення: 01.11.2021)

4. Корнієнко В.О. Україна в Європі і світі. URL: <https://multimedia.posibnyku.vntu.edu.ua/mm/Ukraine-EU/txt/04.html> (дата звернення: 15.11.2021)

5. Дудко В. Результати імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС у 2014-2021. URL: <http://www.polukr.net/uk/blog/2021/10/rezultati-implementacii-ugody-pro-asocjaciju-miz-ukranuju-ta-es> (дата звернення: 15.11.2021)

6. Зовнішня торгівля України товарами та послугами у 2020 р. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=76438c62-5e54-4931-ad98-7fe59d004a2a&title=ZovnishniaTorgivliaUkrainiTovaramiTaPoslugamiU2020-Rotsi&isSpecial=true> (дата звернення: 09.11.2021)

УДК: 346.546:346.548

СПІВВІДНОШЕННЯ ІНСТИТУТІВ ПОСЛУГ ЗАГАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ІНТЕРЕСУ ТА ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ В СОЦІАЛЬНОМУ ВИМІРІ

Веселовський Б.А.

аспірант ННІМВ,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Лібералізація та глобалізація в сучасному світі досягла певних масштабів, коли між публічним та приватним, між суспільним і індивідуальним стираються кордони. Послуги, які завжди держава тримала в своїх руках і бачила в їх наданні одне з своїх покликань наразі децентралізовані: їх все більше надають приватні компанії, підприємці, але за наглядом держави, яка не віддала повністю свої важелі впливу у цій сфері. Головна мета конкуренції в ЄС, головний стрижень цієї політики полягає у тому, щоб задовольнити інтереси споживача, не порушуючи при цьому сталу конкуренцію на внутрішньому ринку.

Послуги загального економічного інтересу завжди мали особливе значення для держав як у володінні засобами виробництва та розповсюдження цих послуг, так і в управлінні цими послугами. В умовах глобалізації держава все більше втрачає владу на користь міжнародних організацій або транснаціональних компаній: тому втрата контролю над послугами загального інтересу сприймається як загроза, ніби держава як інститут втратила кілька повноважень, що залишається за ним.

Найважливішою зміною та каталізатором цієї лібералізації у всьому світі є запровадження споживчого вибору та поступова приватизація державних монополій. З макроекономічної точки зору, лібералізація послуг загального економічного інтересу включає в себе ряд переваг.